

PRÁVNÝ NEWSLETTER

Advokátska kancelária Peter Ďurica s.r.o.

Číslo 1 / 2026 · Vydanie máj 2026 · Adresované starostom a poslancom obecných zastupiteľstiev

ÚVODNÍK

Vážené starostky, vážení starostovia, vážení poslanci,

máj 2026 priniesol pre slovenské samosprávy hneď niekoľko legislatívnych zmien, ktoré pravdepodobne ovplyvnia každodenné fungovanie obecných úradov. Najvýznamnejším signálom je vládny návrh novely zákona o obecnom zriadení (LP/2026/232), ktorý je v čase prípravy tohto vydania v medzirezortnom pripomienkovom konaní a zasahuje do takmer všetkých kľúčových oblastí výkonu samosprávy — od pričleňovania nefunkčných obcí, cez digitalizáciu úradnej tabule, pravidiel miestneho referenda až po prijímanie všeobecne záväzných nariadení.

V tomto čísle som pre vás pripravil zrozumiteľný prehľad navrhovaných zmien spolu s tým, čo budú v praxi znamenať pre vašu obec. Doplnili sme aj krátky monitoring iných predpisov, ktoré boli v máji vyhlásené v Zbierke zákonov a ktoré sa vás priamo dotýkajú — najmä nový technický štandard pre obecné webové sídla.

Ak budete potrebovať konzultáciu k niektorej z opisovaných tém, ozvite sa — kontakt nájdete v päte tohto listu.

JUDr. Peter Ďurica

konateľ a advokát

HLAVNÁ TÉMA · LEGISLATÍVA

Novela zákona o obecnom zriadení

Čo prinesie samosprávam vládny návrh LP/2026/232

Dňa 10. mája 2026 spustilo Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky medzirezortné pripomienkové konanie k vládnemu návrhu, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení a viaceré ďalšie zákony územnej samosprávy. Lehota na predkladanie pripomienok bola stanovená do 28. mája 2026. Ide o najrozsiahlejšiu revíziu samosprávneho zákona za posledné roky, ktorá reaguje na dlhodobu neriešené problémy aplikačnej praxe.

Pričleňovanie nefunkčných obcí

Doteraz najpálčivejším problémom slovenských samospráv bola situácia obcí, v ktorých z dôvodu hlbokej depopulácie alebo nezáujmu obyvateľstva nemajú dlhodobo obsadené orgány samosprávy. Dôvodová správa uvádza, že na Slovensku sa v uplynulom volebnom období konalo viac ako 200 doplňujúcich volieb a v 23 prípadoch bolo potrebné voliť súčasne starostu aj poslancov, pričom takmer dve tretiny z týchto obcí boli *de facto* nefunkčné. Aktuálne sú za nefunkčné obce považované Ondavka a Brezovec.

Novela zavádza obligatórny postup — vláda nariadením pričlení nefunkčnú obec k najbližšej susediacej obci v rovnakom okrese, ktorá pre ňu vedie matričnú agendu. Ak takáto obec neexistuje, vláda pričlení nefunkčnú obec k inej susediacej obci v okrese. Podmienkou je súhlas prijímajúcej obce.

Doteraz prijímajúce obce odmietali takéto pričlenenie najmä z obavy o prevzatie dlhov. Novela tento problém rieši dvomi systémovými poistkami: prijímajúca obec bude zodpovedať za dlhy nefunkčnej obce **len do výšky**

ceny majetku, ktorý pričlenením nadobudla (analogicky s úpravou zodpovednosti dediča za dlhy poručiteľa). Pričlenená obec si zároveň zachová svoj historický názov ako označenie časti obce a — ak to počet obyvateľov umožňuje — bude tvoriť samostatný volebný obvod pre voľby poslancov.

Druhou poistkou je povinnosť prijímajúcej obce po dobu desiatich rokov od pričlenenia **reinvestovať najmenej 40 % rozpočtových príjmov** pripadajúcich na pôvodnú nefunkčnú obec priamo do rozvoja jej územia. Týmto má byť garantované, že okrajové časti novovzniknutých celkov nebudú investične zanedbávané v prospech centra prijímajúcej obce.

Označovanie ulíc — koniec zbytočnej byrokracie pre malé obce

Doterajšia právna úprava ukladala povinnosť pomenovávať ulice *všetkým* obciam bez ohľadu na ich veľkosť. Veľký počet malých vidieckych obcí, kde je orientácia v praxi zabezpečená výlučne súpisnými číslami, sa tak formálne nachádzal v rozpore so zákonom. Novela navrhuje oslobodiť od tejto povinnosti všetky obce, ktoré majú menej ako päť ulíc alebo iných verejných priestranstiev.

Zároveň sa mení orgán, ktorý posudzuje prípustnosť navrhovaných názvov v prípade pochybností. Doterajšiu exkluzívnu kompetenciu Ústavu pamäti národa nahradí komisia zložená zo zástupcov Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, Ministerstva kultúry Slovenskej republiky, Historického ústavu Slovenskej akadémie vied a Ústavu pamäti národa. Dôvodom je snaha o komplexnejšie posudzovanie historických osobností *per analogiam* so štandardmi pluralitného odborného hodnotenia — aby napríklad formálne členstvo vedca v komunistickej strane automaticky nezatienilo jeho prínos pre vedu a kultúru.

Digitálna úradná tabuľa

Novela zavádza možnosť — nie povinnosť — nahradiť klasickú fyzickú úradnú tabuľu certifikovaným elektronickým zariadením. O zavedení digitálnej tabule rozhodne obec všeobecne záväzným nariadením. Zariadenie musí byť verejne prístupné nepretržite, teda 24 hodín denne, čo má garantovať, že občan nie je viazaný na otváracie hodiny úradu.

Zverejnenie dokumentu na digitálnej tabuľi sa bude považovať za vyvesenie podľa všetkých osobitných predpisov vrátane správneho poriadku. Pre obec znamená prechod na elektronickú formu úsporu nákladov na tlač, fyzické vyvesovanie a personálne zabezpečenie údržby tabule, no vyžaduje si počítačové investície do hardvéru a zabezpečenia nepretržitej prevádzky (záložný zdroj, servisná zmluva). Pri rozpočtovaní na rok 2027 odporúčam túto investíciu zvážiť.

Sprísnenie kvóra pri prijímaní všeobecne záväzných nariadení

Jednou z najvýznamnejších, hoci na prvý pohľad nenápadných zmien, je úprava § 12 ods. 7 zákona. Doterajšia úprava požadovala na prijatie všeobecne záväzného nariadenia trojpäťtinovú väčšinu **prítomných** poslancov. Novela toto kvórum sprísňuje na trojpäťtinovú väčšinu **všetkých** poslancov obecného zastupiteľstva.

V praxi to znamená, že VZN — ako právny predpis priamo zasahujúci do práv a povinností obyvateľov a podnikateľov — bude vyžadovať reálnu, široko založenú podporu v zastupiteľstve. Predkladateľ tým reaguje na situácie, keď dôležité miestne predpisy boli prijímané tesnou väčšinou pri nízkej účasti poslancov. Pre starostov to znamená nutnosť zabezpečiť pred kľúčovými hlasovaniami plnú účasť poslaneckého zboru — alebo riskovať, že VZN neprejde aj napriek väčšinovej podpore prítomných.

Miestne referendum — jednotné pravidlá a 24-mesačná stabilita výsledku

Zistenia prokuratúry a Ministerstva vnútra Slovenskej republiky preukázali, že prenesenie kompetencie na obce v podobe povinnosti zdefinovať si procesné detaily miestneho referenda vo VZN často viedlo k neúplným až nezákonným reguláciám. Novela preto presúva procesnú úpravu priamo do textu zákona — spôsob hlasovania, podoba hlasovacieho lístka, použitie údajov zo stáleho zoznamu voličov.

Mimoriadne dôležitým prvkom je zavedenie 24-mesačnej lehoty, počas ktorej **nemožno o tej istej veci konať nové referendum** (s výnimkou referenda o odvolaní starostu). Výsledok miestneho referenda zároveň nemôže

obecné zastupiteľstvo zmeniť ani zrušiť skôr ako po uplynutí tohto obdobia, a aj potom len súhlasom trojpätinovej väčšiny všetkých poslancov. Cieľom úpravy je posilniť význam priamej demokracie a zabrániť účelovému zvracaniu vôle obyvateľov.

Veto starostu len s písomným odôvodnením

Doterajšia úprava sistačného práva (veta) starostu vo vzťahu k uzneseniam obecného zastupiteľstva neukladala povinnosť toto pozastavenie písomne odôvodňovať, čo v praxi vytváralo priestor pre svojvoľné, často politicky motivované blokovanie rozhodnutí kolektívneho orgánu. Novela zavádza, že **absencia písomného odôvodnenia má za následok neplatnosť pozastavenia výkonu uznesenia** – uznesenie sa bude v takom prípade považovať za platné a vykonateľné. Pre starostu to znamená disciplínu pri uplatňovaní veta a pre poslancov istotu, že rozhodnutia zastupiteľstva nemožno blokovať bez vecných argumentov.

Zoznam starostov a ďalšie technické zmeny

Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky bude viesť a na svojom webovom sídle zverejňovať zoznam starostov obcí s údajmi o ich zvolení, zložení sľubu, rozsahu výkonu funkcie a prípadnom zániku mandátu. Obec bude povinná oznámiť ministerstvu zmeny do 15 dní od ich vzniku. Tretie strany (banky, obchodní partneri, štátne orgány) si tak budú môcť okamžite overiť oprávnenie osoby konať za obec.

V zákone č. 138/1991 Zb. o majetku obcí sa zvyšujú hodnotové hranice, od ktorých je obec povinná obstaráť znalecký posudok pri prevode majetku z dôvodu hodného osobitného zreteľa – z 3 000 eur na 6 000 eur, a z 7 500 eur na 15 000 eur. Pri prevodoch nehnuteľností s malou výmerou a nízkou hodnotou tak odpadne neprimeraná finančná záťaž obstarávania znaleckých posudkov, ktoré v niektorých prípadoch prevyšovali samotnú prevodovú cenu.

AKO VÁM MÔŽEME POMÔŤ

Novela LP/2026/232 je rozsiahla a jej praktická implementácia si vyžiada revíziu viacerých interných predpisov obce. Naša kancelária vám vie ponúknuť:

- **Revíziu existujúcich VZN** v citlivých oblastiach (parkovacia politika, miestne dane, odpadové hospodárstvo) – analýzy Generálnej prokuratúry SR ukazujú, že až 80 % preskúmaných nariadení obcí v týchto oblastiach vykazuje porušenia zákona.
- **Audit uličnej siete** a posúdenie, či vaša obec spĺňa nové kritérium piatich ulíc – a prípadnú prípravu procesného zrušenia formálneho uličného registra.
- **Právnu prípravu na prechod na digitálnu úradnú tabuľu** – vrátane návrhu príslušného VZN a posúdenia zmluvy s dodávateľom hardvéru.
- **Konzultácie k pričleneniu** – ak je vaša obec potenciálnou prijímacou obcou pre nefunkčné obce v okolí, pripravíme právnu a ekonomickú analýzu rizík vrátane nastavenia analytického účtovníctva pre povinný 40 % reinvestičný podiel.

Z LEGISLATÍVNEHO MONITORINGU

Vyhláška č. 82/2026 Z. z.: nové štandardy pre obecné webové sídla

Od 15. mája 2026 nadobudla účinnosť vyhláška Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky č. 82/2026 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška č. 78/2020 Z. z. o štandardoch pre

informačné technológie verejnej správy. Pre obce ako prevádzkovateľov informačných systémov verejnej správy – vrátane oficiálnych webových sídiel obcí – sa zavádzajú upravené technické štandardy.

Prechodné ustanovenia stanovujú povinnosť zosúladiť podstatné zmeny vizuálnej podoby, typografie a rozloženia prvkov webových sídiel **najneskôr do 1. januára 2029**. Pri novovytváraných sídlach je aplikácia okamžitá. Odporúčam dať pokyn zamestnancom zodpovedným za správu webu obce na audit súladu s touto vyhláškou a – najmä pri obciach plánujúcich modernizáciu webovej prezentácie – zohľadniť nové požiadavky už v príprave zadávacej dokumentácie.

Vyhláška č. 81/2026 Z. z.: nové kritériá pre prioritné okresy

Od 8. mája 2026 platí vyhláška Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky č. 81/2026 Z. z., ktorá mení vyhlášku č. 274/2025 Z. z. o počte prioritných okresov a o výpočte ukazovateľa regionálneho rozvoja. Vyhláška priamo modifikuje kritériá, na základe ktorých sú obce zaraďované medzi subjekty s nárokom na zvýhodnené financovanie a regionálne príspevky.

Obciam v rizikových alebo prechodných pásmach odporúčam preveriť aktuálne zaradenie ich okresu a v prípade zmeny kritérií prehodnotiť plánované žiadosti o regionálne príspevky. Zmena kritérií môže znamenať aj rozšírenie okruhu okresov oprávnených čerpať príspevky, čo pre vás môže byť – pri správnom načasovaní – finančnou príležitosťou.

Z aktivít ZMOS: 38. snem a budúce reformy

V dňoch 26. – 27. mája 2026 sa uskutoční 38. snem Združenia miest a obcí Slovenska, na ktorom sa očakáva formulovanie požiadaviek na úpravu mechanizmu dofinancovania samospráv v druhej polovici roka 2026. Kľúčovými témami sú reštrukturalizácia pobočkovej siete Slovenskej pošty s dopadom na menšie obce, nové metodické usmernenia v odpadovom hospodárstve (Enviroakadémia ZMOS) a metodika pridelovania finančných prostriedkov na podporné opatrenia vo výchove a vzdelávaní pre obecných zriaďovateľov škôl.

Pre obce je dôležitá najmä pripravovaná legislatívna báza pre **Centrá zdieľaných služieb** – model, ktorý menším obciam umožní spoločne zabezpečovať odborné činnosti v oblasti rozpočtovania, stavebného poriadku či právneho poradenstva. Výstupy zo snemu budeme sledovať a budem vás o nich informovať v nasledujúcom vydaní.

STOJÍME PRI VAŠEJ OBCI

Advokátska kancelária Peter Ďurica s.r.o. dlhodobo poskytuje právne poradenstvo orgánom územnej samosprávy. Pomáhame starostom a obecným zastupiteľstvám s prípravou a revíziou všeobecne záväzných nariadení, posudzovaním zmluvných vzťahov, prokurátorskými protestmi, právnym zastupovaním obce v sporových konaniach a komplexnou agendou samosprávy.

Ak vás zaujala niektorá z tém v tomto vydaní a potrebujete konkrétne odporúčanie pre vašu obec, neváhajte nás kontaktovať. Prvá konzultácia v rozsahu do 30 minút je pre starostov obcí, ktorí dostávajú tento newsletter, bezplatná.